

Hitelbírálat

Tantárgyi követelmények

Tananyag:

- Gál Erzsébet: Hitelkérelem, banki ismeretek – 6., 7., fejezet - elektronikus tankönyv - www.tankönyvtar.hu
- Dr. Sági Judit: Bankügyletek gyakorlati ismeretei Saldo Kiadó 2009
- Előadás anyaga

A Hitelintézeti tevékenység tartalma

A hitelintézetek által végezhető tevékenységek besorolása:

- ☞ Aktív bankügyletek;
- ☞ Passzív bankügyletek;
- ☞ Értékpapírokkal végzett ügyletek;
- ☞ Deviza- és valutaügyletek;
- ☞ Fizetési forgalommal kapcsolatos bankügyletek;
- ☞ Egyéb bankügyletek.

Semleges
bankügyletek

Bankügyletek kategorizálása

- Aktív bankügyletek – bank pénzt ad át és követelése keletkezik
- Passzív bankügyletek – bank pénzt fogad el és kötelezettsége keletkezik
- Semleges bankügyletek
  - Olyan bankügylet, ami nem aktív, illetve passzív
  - Bankszolgáltatások és banki kötelezettségvállalások
  - Olyan ügyletek, amelyeknek volumene nem jelenik meg a bank mérlegében (mérleg alatti tételek)
  - Olyan ügyletek, amelyek jutalék- és díjbevételt jelentenek a bank számára

A bank aktív műveletei

Hitelek

Lízing,

Faktoring,

Forfétíng,

Tartozásátvállalás,

Váltó

Mi a hitel?

A hitel (a legáltalánosabb definícióval élve) nem más, mint pénzeszközök ideiglenes átengedése kamatfizetés ellenében, melynek során a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás időben elválnak egymástól.

Hitel - kölcsön

- Ptk. 522.§ (1) „**Bankhitelszerződéssel** a hitelintézet arra vállal kötelezettséget, hogy jutalék ellenében meghatározott hitelkeretet tart a másik szerződő fél rendelkezésére, és a keret terhére – a szerződésben meghatározott feltételek megléte esetén – kölcsönszerződést köt, vagy egyéb hitelműveletet végez.”
- Ptk. 523. § (1) **Kölcsönszerződés** alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.
(2) Ha a hitelező pénzüintézet, - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

Lakossági kölcsön fajtái

- Fejlesztési hitel (pl. lakáshitel)
- Fogyasztási hitel (pl. áruhitel, személyi kölcsön)
- Szabad felhasználású hitel (pl. folyószámla hitel)

Kölcsönnyújtás menete

- I. Ügyfél tájékoztatása
- II. Hitelkérelem benyújtása
- III. Hitelbírálat
- IV. Szerződéskötés
- V. Hitel folyósítása
- VI. Monitoring

I. Ügyfél tájékoztatása

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól

- Milyen kockázatai vannak a hitelfelvételnek?
  - Az adós nem tudja a hitelt visszafizetni: törlesztő-részlet jelentős változása/adós jövedelmének jelentős változása miatt
  - A bank felmondhatja a hitelt
  - Az adós elvesztheti a hitel fedezetéül szolgáló vagyontárgyat
  - A késedelmes fizetés költségei az adóst terheli

Hitelfelvételkor az adós óvatosan ítélje meg a jövőbeli hiteltörlesztési képességét. Még a.) váratlan kiadások felmerülése, b.) jövedelmek csökkenése, c.) törlesztő részlet emelkedése esetén is biztonsággal tudja teljesíteni.

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól – *Törlesztő részlet*

Jövedeleमारányos törlesztő részlet mutató (JTM)

	400 e Ft alatt	400 e Ft vagy afölött
	A jövedelem legfeljebb mekkora %-a fordítható hiteltörlesztésre	
Ft hitel	50%	60%
Euro alapú hitel	25%	30%
Egyéb deviza hitel	10%	15%

Tájékoztató a túlzott eladósodás kockázatairól – *Hitelfedezettség*

Hitelfedezeti mutató (HFM)

	Jelzáloghitel	Gépjárműhitel
	A hitel nagysága a fedezet forgalmi értékének arányában	
Ft hitel	80%	75%
Euro alapú hitel	50%	45%
Egyéb deviza hitel	35%	30%

Általános tájékoztató a kölcsönszerződés megkötését megelőzően

- A hitel kondíciói (pl. kamat, kezelési ktsg, folyósítási ktsg)
- Egyéb kondíciók
- Előtörlesztés és egyösszegű végtörlesztés lehetőségének ismertetése
- Hitel futamideje alatt kérhető átütemezések, halasztások ismertetése
- Tájékoztatása kondíciók módosításának lehetőségeiről, a módosítás okairól
- Tájékoztatás az igénylés alapfeltételeiről
- Adatvédelemre vonatkozó tájékoztatás
- Tájékoztatás a kezes, adóstárs bevonásáról

Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)

- **Szerződéskötés előtt ismerteti a bank az ügyféllel**
- Hozzájárul ahhoz, hogy a hitelt nyújtók felmérjék a hitelt igénylők hitelképességét

Cél: hitelezési kockázat csökkentése, védelem a korábbi csalók ellen

- A pénzügyi szervezetek adatokat adnak és kapnak a KHR-ből – banktitoknak minősülnek
- Működtetője: BISZ Zrt

KHR - adatok

- A KHR-ben nyilvántartott adatok csak az adós előzetes hozzájárulásával adhatók át más pénzügyi szervezetnek
- *Azonosító adatok*
- *Szerződésre vonatkozó adatok*: típusa (hitel és pénzkölcsön, pénzügyi lízing, utazási csekk, váltó, kezesség és bankgarancia) megkötésének és lejáratának időpontja, összeg, törlesztő részlet, törlesztés gyakorisága
- *Hitelmulasztás nyilvántartása*: ha meghaladja a havi minimálbér összegét és 90 napon túl fennáll. Nem teljesítés esetén 10 évig maradnak a rendszerben. Teljesítés esetén 1 évig.

KHR - adatok

- Csalás miatt elutasított hitelkérelmek nyilvántartása – valótlan adat, hamis okirat használata . Nyilvántartása: 5 évig
- Kártyavisszaélések nyilvántartása – bíróság jogerős ítélete alapján. Nyilvántartása: 5 évig
- **Ügyfél által kitöltendő nyomtatvány:**
NYILATKOZAT KHR-ből átvett adatok tartalmáról és azok értékeléséről kapott tájékoztatásról

II. Hitelkérelem benyújtása

Fogyasztási (személyi) kölcsönigénylés

- *Kölcsönigénylő és adóstárs adatai*
- Azonosító adatok, főállásból származó havi nettó jövedelem, egyéb havi rendszeres nettó jövedelem jellege és összege, havi megélhetési kiadások összege, saját tulajdonban lévő ingatlan jellege, értéke, címe; saját tulajdonban lévő gépjármű, egyén vagyon, munkáltató neve, beosztás, fennálló hiteltartozás, felajánlott fedezet, kezes megnevezése, igényelt kölcsön összege, futamideje

Információs adatlap

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

1. Vagyonom értéke (Ingatlan, ingóság)

Ingatlanvagyonom

Címe, helyrajzi száma

Jelzáloggal terhelt:

2. Kezességvállalás fennáll:.....pénzintézetnél

3. Hitel fennállása:

4. NAV, TB egyéb tartozás:

5. Családi állapot és eltartottak száma:

6. Iskolai végzettség és beosztás

Információs adatlap

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

1. Vagyonom értéke (Ingatlan, ingóság)

Ingatlanvagyonom

Címe, helyrajzi száma

Jelzáloggal terhelt:

2. Kezességvállalás fennáll:.....pénzintézetnél

3. Hitel fennállása:

4. NAV, TB egyéb tartozás:

5. Családi állapot és eltartottak száma:

6. Iskolai végzettség és beosztás

Háztartás havi költségvetésének számítása

Bevételek

Munkabér nettó
Vállalkozásból,
őstermelői
tevékenységből származó
bevétel
Nyugdíj
Befektetésből származó
bevétel
Szociális juttatás,
támogatás (pl. Gyed,
Gyes)
Egyéb bevétel

Jelenleg fennálló hiteltörlesztések

fogyasztási hitel, lakáshitel,
gépjárműhitel törlesztő részlete

Kiadások

Alapvető szükségletek kiadásai

Lakhatás kiadásai pl. bérleti díj, rezsi,
lakásbiztosítás
Élelmiszer
Egészségügyi kiadások
Ruházat

Általános kiadások

Közlekedés pl. benzin, bérlet, gépjármű
fenntartás, biztosítás
Oktatási célú kiadás
Hírközlés (internet, telefon)
Szabadidős kiadások pl. sport, nyaralás,
hobbi

Extra kiadás

pl szórakozás, tartós fogyasztási cikkek

Egyéb kiadás

Lakáscélú megtakarítás
Életbiztosítás
Egyéb rendszeres megtakarítás

Adatkezelési nyilatkozat – bizalmas információk és adatok kezelése

- A hitelintézet az ügyfél személyes adatait, vagyoni helyzetét, üzleti kapcsolatait, bankkal kötött szerződéseit titokként kezeli
- A titoknak minősülő információt csak az ügyfél kérésére adja át harmadik személynek
- A hitelintézet jogosult a helyiségeiben képfelvétel készítésére
- A telefonhívást jogosult rögzíteni
- A hitelintézet a titoknak minősülő adatokat bíróság, hatóság, felügyeleti szerv előtt felfedheti, amennyiben az ügyféllel szembeni védekezéshez szükséges
- Az ügyfél szem.igazolványát, lakcímkártyáját, adókártyáját lemásolhatja

Nyilatkozat KHR-ből történő adatok átvételéhez

Adós, adóstárs, készfizető kezes tölti ki

Alulírott ügyfél kijelentem, hogy a KHR által
kezelt referenciaadataim más referencia-
adatszolgáltató általi átvételéhez

- a.) hozzájárulok
- b.) nem járulok hozzá
- c.) nem teszek nyilatkozatot.

Nyilatkozat korábban igénybevett és még ki nem fizetett kölcsönökről

- Kölcsön összege,
- fajtája,
- kölcsönnyújtó megnevezése,
- havi törlesztő részlet összege,
- kölcsön lejáratí ideje

Munkáltatói igazolás

- **Adós, adóstárs, készfizető kezestől**
- Munkáltató adatai
- Alkalmazott adatai: munkaviszony kezdete, beosztás, munkaszerződés típusa, havi nettó munkabér, egyéb rendszeres havi nettó juttatás, havi rendszeres levonás összege

Bankszámla kivonat (utolsó két havi)

Bankszámla kivonat			
Teljesítési időszak:	2010.11.01. - 2010.11.30.	Bank neve:	XXX Bank Rt.
Kivonat kelte:	2010.12.10	Bank székhelye:	Budapest
Oldalszám:	1		
Kivonat sorszáma:	99999999/2010		
Devizanem:	HUF		
Ügyfél neve:	Minta József		
Ügyfél azonosító kódja:	99999999		
Ügyfél számlaszáma:	99999999-99999999-99999999		
Értéknap	Tranzakció adatai	Terhelés	Jóváírás
2010.11.02	Munkabér átutalás		150 000
2010.11.05	ATM felvétel	15 000	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Mohács	
2010.11.12	Fogadott tétel		43 000
2010.11.14	ATM felvétel	50 000	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Budapest	
2010.11.15	Vásárlás	12 600	
	Kártyaszám:	1111 2222 3333 4444	
	Tranzakció helye	Siófok	
2010.11.20	Internetes bank átutalás	23 000	
2010.11.25	Számlavezetési díj	300	
Terhelések/jóváírások összesen		100 900	193 000
	Nyitó egyenleg	150 000	
	Záró egyenleg	242 100	

III. Hitekbírálát

KHR lekérdezés

- A bank lekéri az ügyfél KHR-ben nyilvántartott adatait

Ügyfél minősítés

- Szempontok
  1. Vagyoni helyzet (saját tulajdonú ingatlan, öngondoskodási célú megtakarítás,)
  2. Jövedelmi helyzet (havi jövedelem összege az igényelt hitel összegéhez képest - JTM)
  3. Felajánlott biztosíték (hitelfedezeti érték- HFM)
  4. Banki kapcsolatok (több éves kapcsolat, fennálló kötelezettségeinek rendben eleget tett)

Hitellimit megállapítása

- Szemponatok:
  1. Az igényelt kölcsön összege
  2. A háztartás nettó jövedelme
  3. A háztartás által már felvett hitelek havi törlesztése
  4. Ügyfél adósminősítése (pl.1 és 5 között)
  5. Hitel típusa (pl. támogatott lakáshitel, nem támogatott lakáshitel, Szabad felhasználású jelzálog hitel, fogyasztási hitel – jelzáloggal nem fedezett, folyószámlahitel)

Hitellimit megállapítása

- Eredmény

1. Elvi törlesztési képesség (Ft/hó) – jövedelem alapján
2. Törlesztési képesség (Ft/hó) – a meglévő törlesztő részlettel csökkentve
3. Adósminősítéssel korrigált törlesztési képesség (Ft/hó)
- 4. Hitellimit (Ft)**
5. Hitellimit havi törlesztő részlete (Ft/hó)

- Következtetés

Az igényelt kölcsönösszeg a hitellimitet meghaladja/nem haladja meg.

Előterjesztés

1. Adós neve, lakcíme
2. **Hitel** – célja (pl. fogyasztási hitel), évi kamata, évi kezelési költség, rendelkezésre tartási jutalék, egyéb költség (pl. a mindenkor hatályos hirdetmény szerint), összege, lejárat ideje
3. Ügyfélminősítés
4. Hitellimit összege
5. Felajánlott fedezet
6. Fedezeti hányad
7. A bejegyzésre kerülő jelzalog ranghelye
8. Közokiratba foglalás formája (nincs közokiratba foglalási kötelezettség/ tartozáselismerő okirat/ közokiratba foglalási kötelezettség)- azonnali végrehajthatóság

Kölcsönbírálalat

1. Ügyfél jelenlegi hiteltartozásai – hitel fajtája, összege, havi részlet, lejáratosi idő
2. Fedezeti érték számítása - Hitelfedezeti érték pl.
 $HFE = \text{Készfizető kezes(ek) nettó jövedelme} * 12 * 0,33$
3. Fedezettség számítása (%)=
 $\text{Hitelfedezeti érték} / (\text{Tőke} + 1 \text{ éves ügyleti kamat})$
4. Felajánlott fedezetek (pl. készfizető kezesség esetén név, lakcím)
Kezesek végrehajtható igazolt éves nettó jövedelme

Kölcsönbírálat

5. Adós minősítése (szabályzat alapján)
6. A felajánlott fedezet minősítése (szabályzat alapján)
7. Javaslat a folyósításra – a hitel összege, lejárat, éves változó kamata (pl. 3 havi BUBOR + ...kamatfelár), kezelési költség: évi...%, szöveges értékelés pl. a hitel engedélyezését javaslom.
8. Elutasítás indokása
9. Engedélyező aláírása

IV. Szerződéskötés

Kölcsönszerződés

- 1. Létrejött a bank és az adós között
- 2. A szerződés részét képezi az ÁSZSZS
- 3. A kölcsönszerződés tárgya, összege,
- 4. Kondíciók
- 5. Igénybevétel módja, időtartama, rendelkezésre tartás
- 6. Hitelfolyósítási feltételek
- 7. Hitelfedezeti biztosítás
- 8. Információszolgáltatási kötelezettség
- 9. Más banknál vezetett számlára inkasszójog megadása
- 10. Hitel lejárat
- 11. Kamatbázis
- 12. Visszafizetési feltételek, ütemezés
- 13. Kamaton felüli egyéb díjak
- 14. Biztosítékok
- 15. Felmondás esetei
- 16. Aláírás

Kölcsönszerződés mellékletei

1. Nyilatkozat a KHR-re vonatkozó Tájékoztató megismeréséről
2. Nyilatkozat a KHR-ben történő adatkezelésről
3. Adatkezelési nyilatkozat
4. Általános Szerződési Szabályok
5. Felhatalmazói levél

Általános szerződési szabályok (ÁSZSZ)

- 1. A szerződésben használt fogalmak (pl. adós, BUBOR, Hpt, THM, Magatartási Kódex)
- 2. A felszámítható hiteldíj - kamatok, díjak, költségek (pl. hitelbírálati díj, kezelési ktsg, folyósítási jutalék, szerződésmódosítási díj)
- 3. A kölcsönök hiteldíjának meghatározása – Hpt, Magatartási kódex alapján meghatározott belső szabályzat; nem haladhatja meg a *(jegybanki alapkamat + 24%)*-ot,
Bizonyos hiteleknél a *(jegybanki alapkamat + 39%)*-ot pl. hitelkártyához kapcsolódó hitel, tartós fogyasztási cikk vásárlásához kapcsolódó hitel

Általános szerződési szabályok

- 4. Egyoldalú szerződésmódosítás
- A bank bármely feltételt módosíthat, ha az adós számára az nem kedvezőtlen
- A kamat, díj, ktsg adós számára kedvezőtlen módosítása a következő esetekben:
  - Jogi, szabályozó környezet változása (pl. adóvált., kötelező tartalékolási szabály vált.)
  - Pénzpiaci feltételek változása
  - Adós kockázati megítélésének változása

Általános szerződési szabályok

- 5. Törlesztés
- 6. Előtörlesztés
- 7. Fizetési késedelem
- 8. Biztosítékok, az adós kötelezettségvállalásai (pl. az adós nem adja el az eszközt, beszedési megbízással beszedheti a tartozást nemcsak a saját banki számláról, hanem más pénzügyintézetnél vezetett számláról is)
- 9. Ellenőrzés – a bank jogosult az adós fizetőképességét, pénzügyi helyzetét és a biztosítékokat folyamatosan ellenőrizni, más hitelt csak a bank hozzájárulásával vehet igénybe

Általános szerződési szabályok

- 10. Tájékoztatási kötelezettségek – a bank a fennálló tartozásról, az adós pl.30 napon túli lejárt fizetési kötelezettségeiről, végrehajtás kezdeményezéséről
- 11. KHR – az adós tudomásul veszi annak tartalmát
- 12. A szerződés megszüntetése – a bank felmondhatja azonnali hatállyal, ha az adós körülményeiben kedvezőtlen változás következett be
- 13. Kézbesítési szabályok
- 14. Egyéb rendelkezések

Felhatalmazói levél

- **Adós, adóstárs, készfizető kezestől**
- Az adós felhatalmazást ad a hitelnyújtó banknak, hogy bármely esedékes követelést egy másik banknál vezetett számlájáról beszedje – beszedési megbízás benyújtása útján.
  - A fizető fél számlatulajdonos megnevezése
  - A felhatalmazással érintet számlák pénzforgalmi jelzőszáma
  - A kedvezményezett (bank) neve és pénzforgalmi jelzőszáma
  - Beszedési megbízásonkénti felső értékhatár

Tényleges tulajdonosi nyilatkozat

- **Adós, adóstárs, kezes tölti ki**
- A nyilatkozó büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy az üzleti kapcsolat/ügyleti megbízás vonatkozásában a saját nevében jár el.
- A nyilatkozó azonosító adatai

A bank

egy olyan hely, ahol pénzt adnak neked kölcsön,
amennyiben bebizonyítod, hogy nincs rá
szükséged.

(Bob Hope)

A hitelek egy lehetséges csoportosítása

1. Fedezet szerint;
2. Lejárat szerint;
3. Technikai forma szerint;
4. Döntési szint szerint;
5. Kamatláb szerint;
6. Devizanem szerint;
7. Ágazat szerint;
8. Hitelcél szerint;
9. Hitelfelvevő szerint.

1. Fedezet szerint

I. Személyi hitelek	II. Reálhitelek
a.) Biankó hitelek	a.) Lombardhitelek
b.) Kezeshitelek	b.) Cessziós hitelek
c.) Váltó leszámítolási hitelek	c.) Jelzálog hitelek

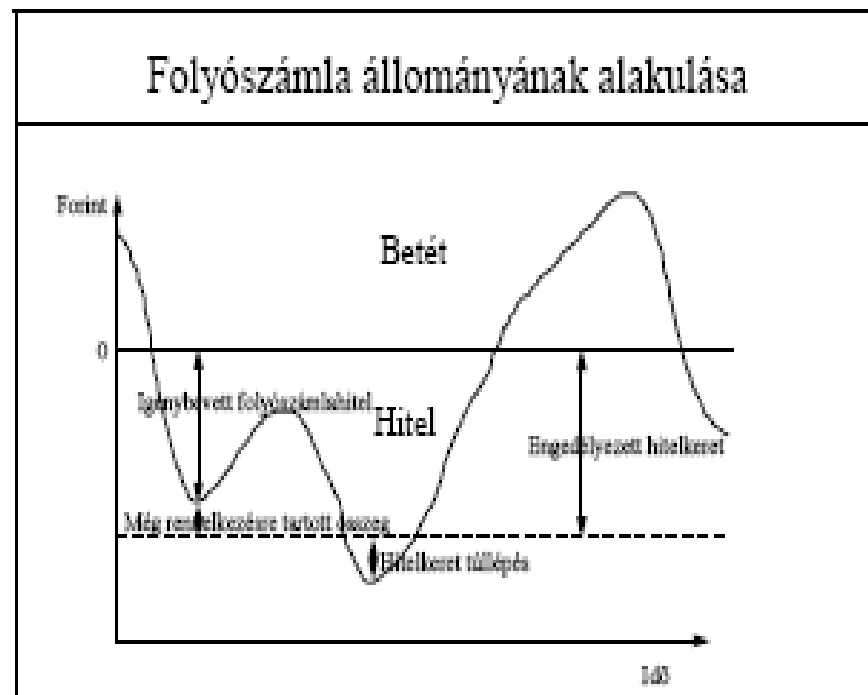
2. Lejárat szerint

- a.) Rövid táv: ez 1 évnél rövidebb futamidő;
- b.) Közép táv: ez 1-5 év közötti futamidő;
- c.) Hosszú lejárat: 5 évnél hosszabb futamidő.

3. Technikai forma szerint

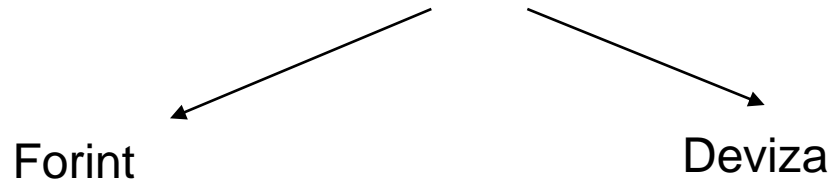
- a.) Folyószámlahitelt;
- b.) Rullírozó hitelt;
- c.) Készletléti hitelt;
- d.) Eseti hitelt.

4. Döntési szint szerint

- a.) Bankfiók hatásköre;
- b.) Központi hitelosztály hatásköre;
- c.) Igazgatói hatáskör;
- d.) Igazgatótanácsi hatáskör;
- e.) Közgyűlési hatáskör.

5. Devizanem szerint

1. Olyan hitel, amelynek összegét nem forintban, hanem valamely más pénznemben határozzák meg.

2. Alkalmazott árfolyamok:

Korábban

- folyósításkor: deviza vételi
- törlesztéskor: deviza eladási

Jelenleg: középárfolyam

A devizahitelek buktatói

1. Devizahiteleknél a tőketörlesztés és kamatfizetés nagysága is változhat.
2. Az adott deviza kamatának függvényében gyakrabban változhat a kamatláb. Ez egy hosszabb lejáratú hitelnél a törlesztő részlet jelentősebb növekedését is okozhatja.
3. Az árfolyamgyengülés mértékével azonos arányban növekszik a havi törlesztő részlet forintban kifejezett nagysága.
4. A devizahitelek kamatai a külföldi kamatok ingadozása miatt is változhatnak.

Lakossági hitelezés korlátozásai

- Lakossági devizahitelre csak nagyon komoly feltételek mellett jegyezhető be jelzálog
- Lakossági hitelek kamatait referencia-kamatlábhoz kell kötni
- Lakáshitelek egyéb díjai, jutalékai nem lehetnek magasabbak, mint a szerződéskötéskor voltak
- Lakáshitelek esetében maximum 70%-os LTV arány kell

Államháztartás hitelfelvételi korlátozásai

- Központi alrendszer
  - amíg el nem érjük az 50%-os GDP arányos bruttó államadósságot, elsődleges egyenleg pozitív
  - Államadósság növekedése = 3% - $\frac{1}{2}$ GDP változás
- Önkormányzat
  - Működési kiadásra nem
  - Projektekhez kormányzati engedéllyel és maximum saját bevételek 50%-a lehet az adósságszolgálat

7. Ágazat szerinti csoportosítás

- ipari;
- mezőgazdasági;
- szolgáltató;
- kereskedelmi;
- állami;
- lakossági.

8. Hitelcél szerint

- a.) beruházási hitelek;
- b.) tartós forgóeszköz finanszírozási hitelek;
- c.) átmeneti forgóeszköz hitelek.

9. Hitelfelvevők szerint

1. Lakossági;
2. Vállalati;
3. Költségvetési;
4. Bankközi.

6. Kamatozás szerint

1. Fix kamatozású;
2. Változó kamatozású;
3. Diszkont kamatozású.

A hitel ára a kamat!

Egy nem tipikus hitel a „diákhitel”

Jogosult:

- Felsőfokú intézmény adott képzési időszakra bejelentkezett hallgatója.
- A hiteligénylőnek nincs másik érvényes hitelszerződése.
- Bejelentett lakcíme van.
- 40 év alatti.
- Magyar állampolgár.

A hitelezés folyamata, a hitelkérelem kellékei, elbírálásának folyamata, szempontjai

Ez előadás tartalma

1. Tájékoztató a hitelnyújtás feltételeiről.
2. Felkészülés a hitelkérelem benyújtására.
3. A hitelkérelem benyújtása.
4. A kérelem átvizsgálása, az igénylő minősítése.
5. Döntés.
6. Az ügyfél tájékoztatása.
7. Szerződés-kötés.
8. Folyósítás.

Tájékozódás szakasza

1. Információs csatornák;
2. A hitelfelvétel lehetősége;
3. Az igényelhető hitelösszeg;
4. A hitelbírálat időtartama;
5. Szükséges biztosítékok;
6. A hitelezés egyéb feltételei.

Felkészülés a hitelkérelem benyújtására

1. A biztosítékok felmérése.
2. A hitelkérelem szükséges mellékleteinek beszerzése.
3. A „cégszerű” aláírás szerepe.

A hitelkérelem mellékletei

1. Cégekivonat (*30 napnál nem régebbi*);
2. Társasági szerződés, alapító okirat.
3. Aláírási címpéldány;
4. Éves beszámoló (*auditált*);
5. Nyilatkozatok (*NAV*);
6. Biztosítékokra vonatkozó okiratok (*Tulajdoni lap, MOKK*).

A hitelkérelem benyújtása

1. Tételes ↔ áttekintő ellenőrzés;

2. A hitelkérelmek elbírálása:

Hagyományos

Komplex elemzés,
ratingen alapul.

Egyszerűsített

Nagy tömegű, nem
nagy összegű
hitelek elbírálása.
Algoritmuson
alapul. (scoring)

Gyorsított

Egyszerűsített
hitelbírálatot
is jelent
egyben.

A kérelem átvétele, a minősítés

Objektív szempontok

A pénzügyi kimutatások adataiból nyerhető mutatószámok.

Szubjektív szempontok

Az ügyfelek gazdálkodását jellemző, nem számszerűsíthető minőségi ismérvek.

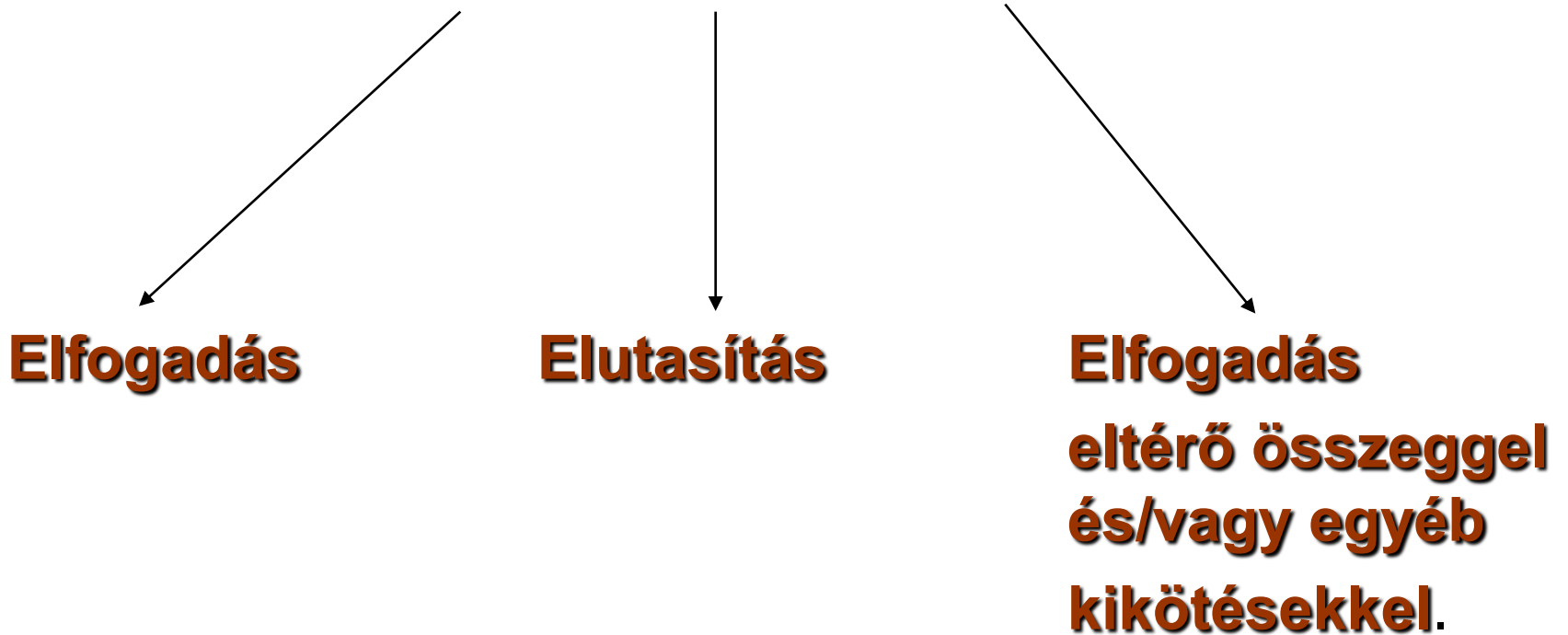
Egyéb forrásból származó információk

1. Banki kapcsolatok;
2. Vállalkozói „magatartás” vizsgálata;
3. Korábbi hitelkérelmek sorsa;
4. Korlátlanul felelős tulajdonos, mint magánszemély banki kapcsolatainak vizsgálata;
5. Központi hitelinformációs rendszer vizsgálata.

A hitelbírálat során felhasználható adatbázisok

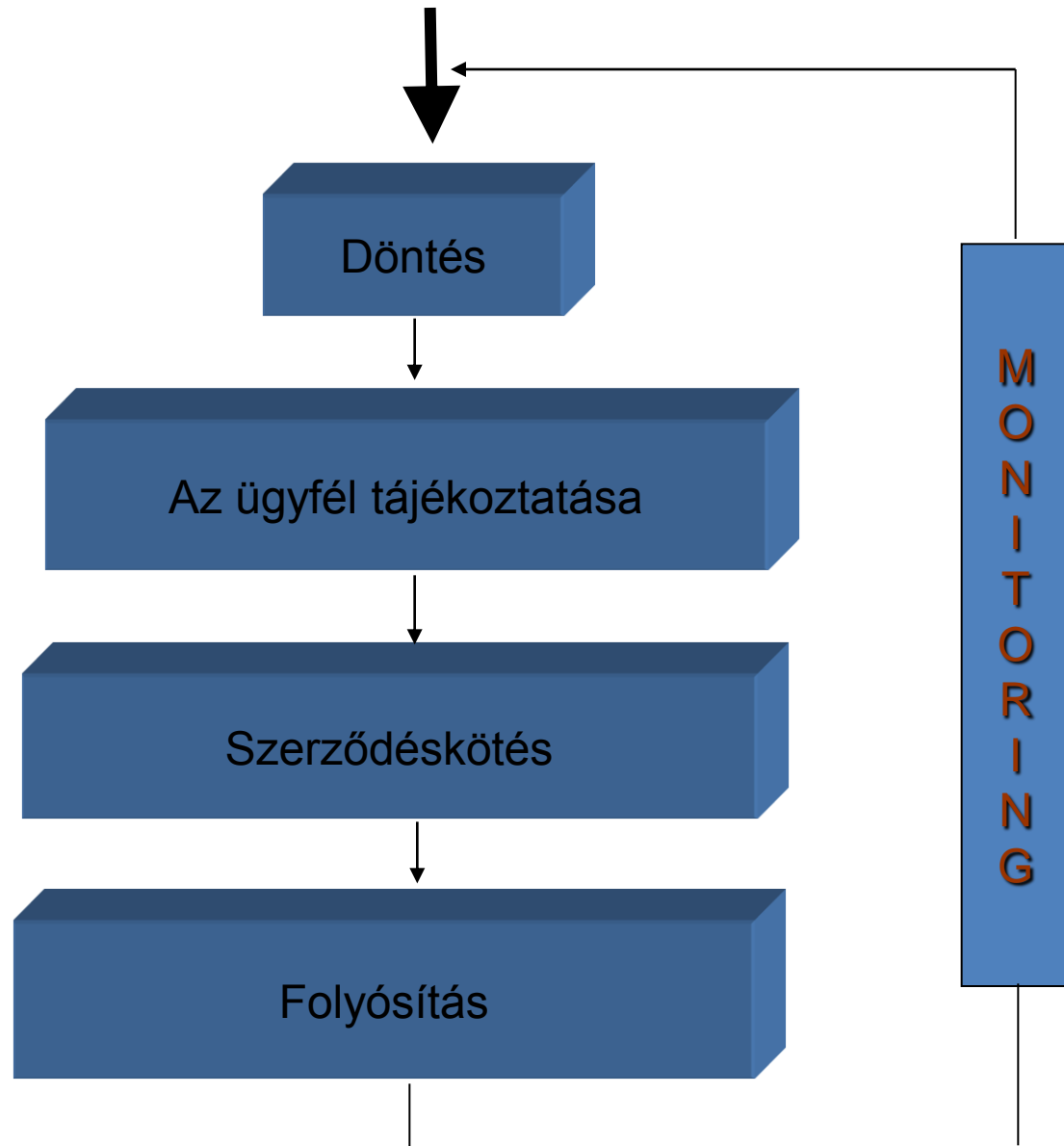
1. DATAX;
2. KHR;
3. Sajtófigyelés;
4. Opten;
5. Igazolások;
6. Földhivatal;
7. MOKK.

Döntés a hitelkérelemről

Az elutasítás indokai

1. Jogszabályba ütköző célt szolgál;
2. A bank csak meghatározott ügyfélkört szolgál ki;
3. Az ügylet túl kockázatos;
4. Nincs elegendő biztosíték;
5. Instabil vagyoni helyzet;
6. Köztartozás áll fenn.

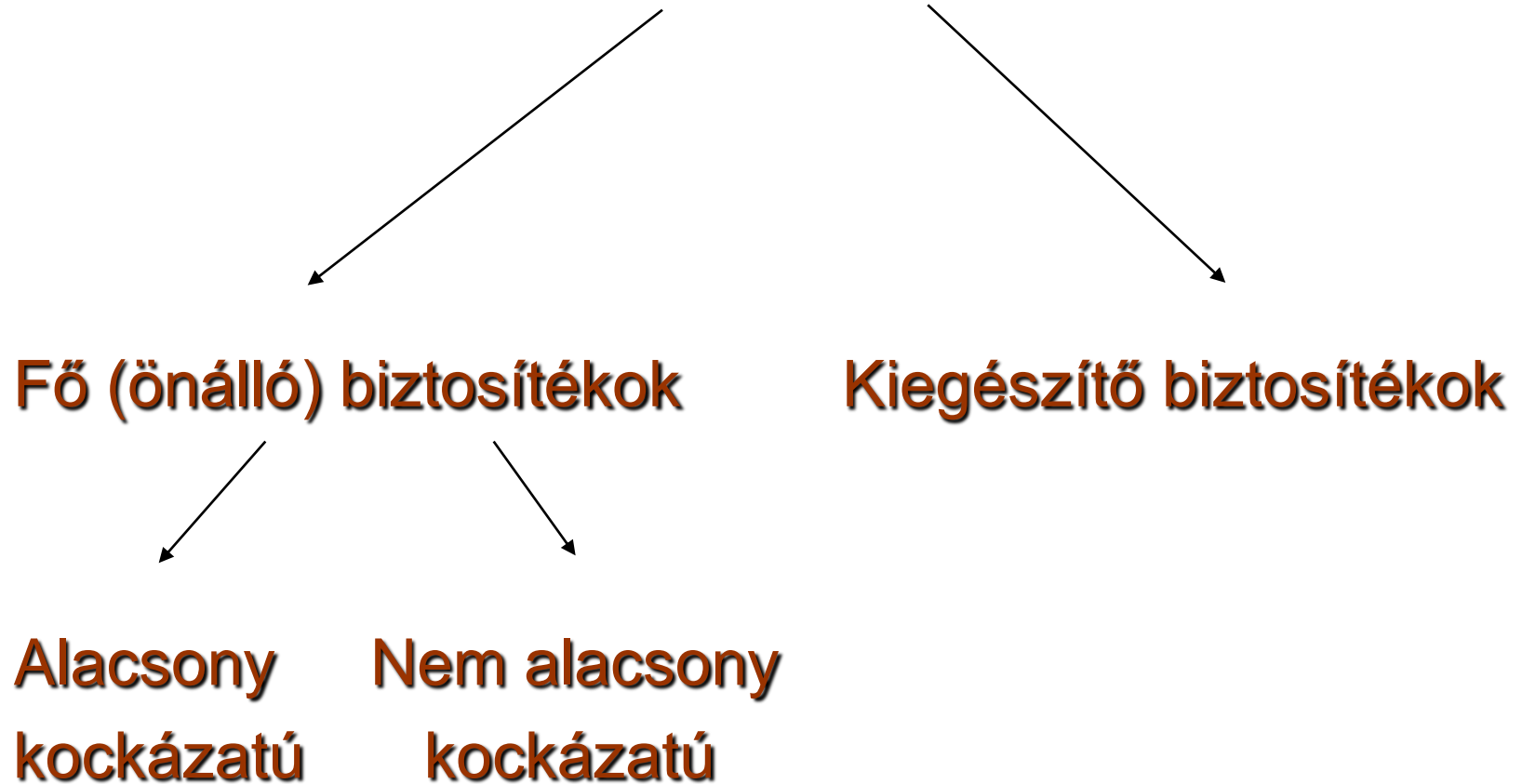
Fedezetek fajtái, jogi érvényesíthetőségük

Az előadás tartalma

1. A biztosítékok csoportosítási lehetőségei (Fő és kiegészítő biztosítékok).
2. A lehetséges biztosítékok fajtái.
3. A dologi biztosítékok bemutatása.
4. A személyi biztosítékok bemutatása.
5. Az egyéb biztosíték típusok ismertetése.

A biztosítékok csoportosítási lehetőségei

A lehetséges biztosítékok fajtái

•I. Dologi biztosítékok	•II. Személyi biztosítékok	•Egyéb biztosítékok
<ul style="list-style-type: none"> •1. Zálogjog dolgokon: <ul style="list-style-type: none"> •a.) Jelzálogjog: <ul style="list-style-type: none"> •- ingatlanon; •- ingóságon; •b.) Kézizálogjog: <ul style="list-style-type: none"> •- ingóságon; 	<ul style="list-style-type: none"> •1. Kezesség: <ul style="list-style-type: none"> •a.) Egyszerű kezesség; •b.) Készfizető kezesség; •c.) Váltó- és csekk kezesség; 	<ul style="list-style-type: none"> •1. Engedményezés
<ul style="list-style-type: none"> •2. Vagyont terhelő zálogjog 	<ul style="list-style-type: none"> •2. Bankgarancia és egyéb garancia 	<ul style="list-style-type: none"> •2. Biztosítások
<ul style="list-style-type: none"> •3. Zálogjog jogokon és követeléseken 	<ul style="list-style-type: none"> •3. Külföldi bankári biztosítékok¹ 	<ul style="list-style-type: none"> •3. Támogató tulajdonosi nyilatkozat
<ul style="list-style-type: none"> •4. Közraktárjegy 		<ul style="list-style-type: none"> •4. Biztosítéki kikötések
<ul style="list-style-type: none"> •5. Óvadék 		

A dologi biztosítékok

1. Zálogjogok

- A zálogtárgy a zálogkötelezett birtokában marad (fontos: állagmegóvás kérdése és következményei);
- Nem alapítható zálogjog a dolog „egy részén”;
- A követelés elévülésének kérdése.

a.) Jelzálogjog ingatlanon:

- A jelzálogjog alapításának célja;
- Az ingatlan elzálogosításának lehetőségei;
- A jelzálogjog megjelenése és tartalma;
- Kockázati tényezők jelzálogjog esetén.

b.) Jelzálogjog ingóságokon:

- A dolgokat terhelő zálogjogok alapításának célja és módja;
- Mi lehet a jelzálog tárgya;
- Mi a zálogjog megjelölésének módja;

c.) Kézizálogjog:

- A kézizálogjog létrejöttének körülményei;
- A kárveszély kérdése;

d.) Vagyont terhelő zálogjog:

- Alapítható a vagyon egészén, vagy annak egy részén;
- A hitelből megvásárolandó vagyontárgyra alapítható-e zálogjog?
- Mikor szűnik meg?

e.) Zálogjog jogokon és követelésen:

- Zálogjog alapítható az Adós, vagy harmadik személy átruházható követelésén, vagy az őt megillető jogon is;
- A követelés kötelezettjét értesíteni kell az elzálogosításról;
- A zálogjog esedékessé válásának esetei:

*a zálogtárgyból való
kielégítési jog megnyíltta
előtt*

*a zálogtárgyból való
kielégítési jog
megnyíltta után*

A keretbiztosítéki zálogjog:

- ☞ A zálogjog egy speciális formája;
- ☞ Akkor jön létre, ha a felek több követelést is egyazon jelzálogjoggal (ingó vagy ingatlan) biztosítanak;
- ☞ Legmagasabb összege, amelyen belül a zálogjogosult a zálogtárgyból kielégítést kereshet. (kamatokkal, egyéb járulékokkal együtt, egy összegben kerül bemutatásra);
- ☞ Véghatárideje?

Jogi érvényesíthetőség kérdései:

- ☞ Felszámolási eljárás során a zálogjogos hitelező pozíciója;
- ☞ Ha a zálogjog a felszámolási eljárás megindulása előtt keletkezett:

Vételár

- Megőrzés költségei
- Értékesítés költségei
- Felszámolói díj

Zálogjoggal biztosított követelések kielégítése

- ☞ Vagyont terhelő zálogjog esetén a vételár 50%-a fordítható kielégítésre.

2. Közraktári jegy

☞ Zálogjog alapítható a közraktárban elhelyezett áruféleségekre;

☞ Részei:

Árujegy

Zálogjegy

☞ A zálogjog tárgya harmadik személy birtokában van: ➔ **Közraktár**

☞ Zálogjegy forgatása ➔ Zálogjog alapítása.

☞ A zálogjog mértéke = A zálogjegyen feltüntetett kölcsönösszeg + járulékai.

3. Óvadék

- ☞ **Alapítható:** bankszámla-követelésen, értékpapíron és egyéb pénzügyi eszközön;
- ☞ **Alapítása:** szerződés útján;
- ☞ **Rendelkezés** az óvadék tárgyáról:

A bank szabadon rendelkezhet vele.

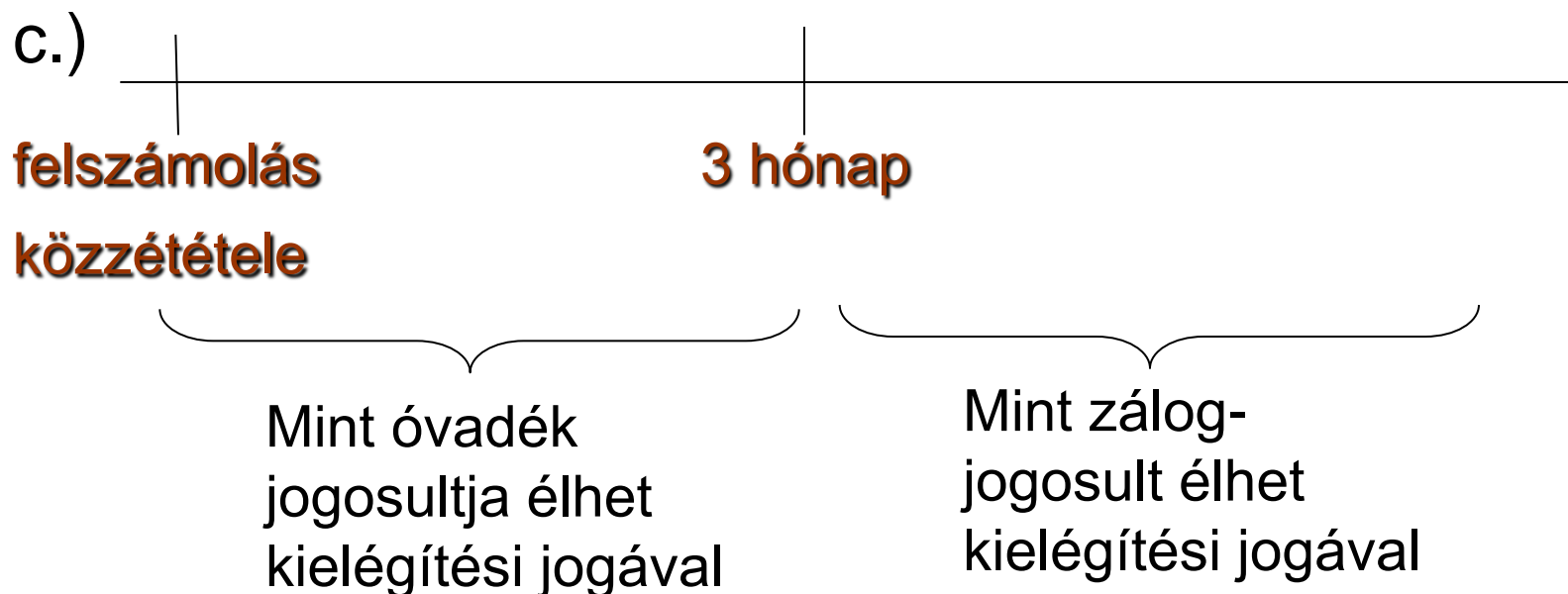
Beszámítás.

Más, egyenértékű fedezet cseréje.

Kiegészítő biztosíték vagy kiengedés.

Az óvadék jogi érvényesíthetőségének kérdései

- a.) Az óvadék lejáratára ↔ banki kockázatvállalás lejáratára;
- b.) Óvadékból történő kielégítés a felszámolási eljárás során, 2004. május 1. után;

Személyi biztosítékok

1. Kezesség

- Csak írásban köthető;
- Amennyiben a kötelezett nem fizet, a kezes teljesít helyette;

**Egyszerű
kezesség**

A kezes megtagadhatja
a teljesítést!
Miért?

**Készfizető
kezesség**

- a.) A felek így állapodtak meg;
- b.) Kár megtérítésére vállalták;
- c.) A bank vállalta.

2. Garancia

- ☞ Egyoldalú jogügylet, mely nyilatkozat kiadásával önállósul;
- ☞ Hitelgarancia Rt és Agrárgarancia Rt. szerepe;

3. Külföldi bankári biztosítékok

- ☞ Avizált váltó, bankgarancia, akkreditív;
- ☞ Csak a hitel-visszafizetési garancia tekinthető teljes értékű bankári biztosítéknak;

Egyéb biztosítékok

1. Engedményezés:

- ☞ A jogosult követelését szerződéssel másra átruházza.
- ☞ Az engedményezésről a kötelezettet - minden esetben írásban - értesíteni kell.
- ☞ Az értesítést megelőzően a jogosult az engedményezőnek, ezt követően az új jogosultnak (engedményes) teljesít.
- ☞ **Hitelezői szempontból az olyan követelés engedményezése tekinthető biztonságosnak, amely már teljesített szolgáltatáson alapul!**

2. Támogató nyilatkozatok

Az aláíró - rendszerint az érdekeltségi körébe tartozó vállalkozás, mint hiteligénylő javára - azt ajánlja és egyúttal kéri a hitelezőtől, hogy a megnevezett ügyfél által igényelt hitelt/kölcsönt engedélyezze a kérelmezőnek.

puha

kemény

3. Euroklauzulák

- a.) Negative pledge
- b.) Pari passu
- c.) Cross default
- d.) MAC

Rating és scoring

Rating

- ügyfél- illetve partnerminősítés.
- szempontrendszer hosszú évek tapasztalatai alapján alakult ki a nem-fizetés kockázatának előrejelzésére.
- objektív (mennyiségi) és szubjektív (minőségi) faktorok.
- az eljárás eredménye adós osztályba sorolás.
- munkaigényes eljárás, **jelentős kockázatvállalásnál** alkalmazzák.

Rating

- Számszerű tényezők elemzése
  - Az adatok forrása: auditált beszámoló,
  - A nemfizetés kockázatát előrevetítő tényezők kiemelése.
  - Az adatok elemzése mutatószámok képzése, ezek benchmark értékekkel történő összevetése

Rating

- Mérhető tényezők:
    - Tőkehelyzet, tőkeösszetétel.(F)
    - Vagyoni helyzet, vagyoni szerkezet (E)
    - Jövedelmezőség
    - Tartalékok
    - Likviditás
- Σ pontszám**

Objektív minősítési szempontok

Mindig auditált beszámolón alapuljon!

- a.) Tőkeösszetétel;
- b.) Vagyonösszetétel;
- c.) Jövedelmezőség;
- d.) Befektetések, céltartalékok;
- e.) Likviditás;
- f.) Egyéb mutatók...stb.

Rating

- Minőségi tényezők pl.
    - Tulajdonszerkezet, vezetés, annak megbízhatósága,
    - Piaci helyzet, piac szerkezete, versenytársak, partnerek, piaci kockázatoknak kitettség,
    - A vállalkozás fejlődése,
    - Bankkapcsolatok,
- Σ pontszám**

Szubjektív minősítési szempontok

Tulajdonosi struktúra;	Piaci / ágazati tendenciák;	Bankkapcsolatok megítélése;	A vállalkozás fejlődése az utolsó évvárás óta;
Vezetés színvonala;	Konjunktúra függőség;	Együttműködési készség;	Vállalati tervezés;
A pénzügyi és számviteli nyilvántartások helyzete;	Partnerkör diverzifikáltsága;	Költségvetési kapcsolatok rendezettsége;	Jövedelemterv és jövőbeni adósságszolgálati képesség;
	Export / import kockázatok;		Különleges ügyfélkockázatok;
	Versenyhelyzet megítélése;		
	Termékválaszték, termékminőség;		
	A teljesítmény színvonala, megítélése;		

Scoring

- Egyszerűbb fizetőképesség minősítés,
- Kisebb összegű kockázatvállalásnál alkalmazzák,
- A minősítés eredménye: **hitelképes v. nem hitelképes**

Scoring

- A fizetőkészséget és képességet meghatározó faktorkok vizsgálata Pl.
  - Jövedelem, életkor, foglalkozás,
  - Telefonszámla, közüzemi számla,
  - Számlatörténet